



Uunga Inatsisartunut ilaasortaq
Peter Olsen.
Inuit Ataqtigiit

21-11-2023
Sags nr. 2023 - 26020
Akt. id. 23565419

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Aliasunnermi sulinngiffeqarnissaq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut akissut

Asasara Peter Olsen.

Apeqqutinut qujanaq. Apeqqutit ataasiakkaarlugit ataani allaqqinneqarput, akissutaannik malitseqartinneqarlutik.

1. Naartunermi, erninermi meeravissiarthaarnermilu sulinngiffeqartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 19. november 2020-imeersoq tunngavigalugu sulinngiffeqarsimasut nunatta karsiata aningaasaliiffigisimasai aningaasannorlugit ukiuni ataani taaneqartuni qanoq amerlatigippat:

a) 2021-mi?

2021-mi nunatta karsiata suliassaqarfimmut aningaasartuutai katillugit 46,9 mio. kr-iupput. Taakkunannga nunatta karsiani aningaasanut inatsimmi kontumi 31.03.36 Erninermi ullormusiat pillugit atorneqartut 33,9 mio. kr-iullutik. Tassunga ilanngullugu 2021-mi nunatta karsiata erninermi aningaasaateqarfimmut aningaasartuutai 20,3 mio. kr-iupput, tassaasut sulisoqarnermut akitsuut pillugu akiliisitsiniarnermiit akilerneqartut kiisalu nunatta karsianiit tapiinerit. Taamaalilluni aningaasaateqarfimmut aningaasartuutit ilaat sulisitsisut namminneq aningaasalersorpaat. 2021-mi Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaasa ilaat 13,6 mio. kr-iupput aamma sulisitsisunit 6,5 mio. kr-iullutik.

b) 2022-mi?

2022-mi nunatta karsiata suliassaqarfimmut aningaasartuutai katillugit 61,2 mio. kr-iupput. Taakkunannga nunatta karsiani aningaasanut inatsimmi kontumi 31.03.36 Erninermi ullormusiat pillugit atorneqartut katillugit 32 mio. kr-iupput. Tassunga ilanngullugu 2022-mi nunatta karsiata erninermi aningaasaateqarfimmut aningaasartuutai 40,6 mio. kr-iullutik, tassaasut sulisoqarnermut akitsuut pillugu akiliisitsiniarnermiit akilerneqartut kiisalu nunatta karsianiit tapiinerit. Taamaalilluni aningaasaateqarfimmut aningaasartuutit ilaat sulisitsisut namminneq aningaasalersorpaat. 2022-mi Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliissutaasa ilaat 29,2 mio. kr-iupput aamma sulisitsisunit 12,2 mio. kr-iullutik.

2. Inatsimmut qulaani pineqartumut assingusumik, tassalu qaniginerpaasaminnik annaasaqarsimasut aliasunnermi nalaanni qaammatit arfinillit tikillugit sulinngiffeqartalernissaannut tunngasumik inatsimmik pilersitsoqassagalarpat, Naalakkersuisut isumaat malillugu suliassaq taava siulleq sunaassava?



Innuttaasut pisinnaatitaaffeqarnertik atorsinnaassagunikkit, pisinnaatitaaffitik ilisimanissaat pisariaqarpoq. Inatsisartut inatsisaat akuersissutigineqarnerata kingorna, oqartussanut inatsimmik aqutsisussanut ilitsersuisussanullu innuttaasunik paasititsiniaanermut ilitsersuinernullu nalinginnaasumik pisariaqartitsisoqartarpoq. Pisut ilaanni aamma suliffeqarfinnut imaluunniit innuttaasunut ilaalu ilanngullugit toqqaannartumik paasisitsiniaaneq iluaqutaasarpog. Tamanna inatsimmiit inatsimmut nalilersorneqartarpoq. Inatsisiliorneq innuttaasut pisinnaatitaaffiunut toqqaannartumik sunniuteqarpat, inatsisit nutaat kommuninut allakkatigut ilitsersuummik ilaneqartarput, innuttaasunullu sammititamik tusagassiortunut nalunaaruteqartoqartarluni. Isumaginninnikkut ikiorsiissutit pineqartillugit sullissivik.gl aamma malittarisassanik nutaanik nutartertariaqarpoq.

a) Aamma nunatta karsianut tamanna qanoq naleqassagaluarpa?

Qaammatit arfinillit angullugit sulingiffeqarneq pillugu pingaarnertut isummernerit Naalakkersuisut aallaaviatigut naliliiffigisinnaangilaat, siunnersuut sukumiinerusumik suliarineqaqqaartinnagu. Taamaalluni apeqqummi ilisimaneqanngitsut amerlavallaarput, aningaasartuutaasinnaasut pillugit naatsorsuiniarnermik periarfissiinngitsut.

Apeqquteqartoq sukumiinerusumik apeqquteqarnissaanik aamma apeqqutinik allanik saqqummiusseqqinnissaanik periarfissinneqarnissaa eqqarsaatigalugu, Naalakkersuisut eqqumaffigeqquvaat, naatsorsuinermi makkua eqqarsaatigisariaqarmata:

- "Qanigisaanerpaat" pillugit qanoq nassuiaateqassanersoq aamma inuit qassit pineqarnersut. Tamakku aalajangiisuussapput.
- Sulingiffeqarnerup qanigisanut tamanut atuutissanersoq, tassunga ilanngullugit sulisartut, inuit nuussinikkut isertitaqartut, ilinniartut, meeqqat ilaalu ilanngullugit.
- Qitiullunnarpoq aamma apeqquteqartup aliasuttut sulingiffeqarnerup nalaani isertitanik annaasaqarnermi taartisiaqartinneqassanersut (tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit), tassunga ilanngullugit; (a) taartisiaqartitsinerup annertussusaa, (b) kiisalu pisortanit ikiorsiissutit aallaavigineqassanersut, imaluunniit (c) akissarsiaqarsinnaatitaaneq tamannalu sulisartut kattuffiunut sulisitsisullu kattuffiunut isumaqatiginninniarnermi aalajangerneqartariaqartutut isigineqarpoq.

Tamatuma saniatigut toqqaannanngitsumik aningaasartuutit naliliiffiginissaat ajornakusoortupilussuuvoq, ullumikkut inuit qanoq amerlatigisut qanigisaanerpaasaminnik annaasaqarnerup kingunerisaanik napparsimallutik nalunaaruteqartut imaluunniit sivitsuisut ersernerlunnerat pissutigalugu naliliiffigiuminaammat, taamaattumik naammassisaqarluarnermik annaasaqarsinnaaneq annikinnerusinnaalluni, siunnersuummi eqimattat anguniakkat ilaat napparsimallutik nalunaarsimanissaat ilimagisariaqarmat.

Ilisimangisat qulaani taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut apeqqut akisinnaangilaat.

3. Naalakkersuisut tassunga tunngasumik allamik oqaasissaqarnerpat?

Naalakkersuisut innuttaasut aliasuuteqartut ikiorniartugit annertuumik ukkatarivaat. Naalakkersuisut isumaqarput, ataatsimoorutta inuiaqatigiittut nukittunerpaassasugut. Taamaattumik pingaaruteqarpoq, innuttaasugut aliasuuteqartut eqqortumik ikiorneqarnissaat, aamma imminiiginnarneqassanngitsut. Ukioq kingulleq nuna tamakkerlugu aliasuutinik oqilisaaqatigiiffik "Aliasogatit" ammarneqarpoq, inuit aliasuuteqartut piunassutsiminnik sulisunik oqaloqateqarsinnaallutik, aamma namminneq qanigisaminnik annaasaqarsimasunik. Tamatuma saniatigut Tusaannga ulloq unnuarlu ammasarpoq aamma oqarasuaat sms-ilu atorlugit attavigineqarsinnaalluni. Tusaannga aliasunneq pillugu saaffiginnissutinik amerlasuunik tigusaqartarpoq.



Illoqarfinni tamani nunaqarfiillu ilaanni ilaqutariinnut sullissivimmik imaluunniit ilaqutariit illuannik peqarpoq, ilaatigut "ammasumik siunnersuineramik" neqerooruteqartartut. Tamatumunnga innuttaasut aliasunnermik eqqugaasut aamma ilanngunneqarsinnaapput.

Naggataatigut oqaatigineqarsinnaavoq, Naalakkersuisut septembarimi "Qamani - Imminut toqunnissamik pinaveersaartitsineq pillugu periusissiaq 2023-2028" saqqummersinneqarmat. Periusissiaq imminut toquttarnerit pillugit kisitsisaatigut amerlavallaartut ikilisinnissaannut iluaqutaassaaq, kisianni aamma imminut toqunermik eqqugaasut ikiorneqarnissaat qulakkeerneqassalluni.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jess Svane

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI



Nuuk 25.okt. 2023

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut imaattunik apeqquteqarpunga:

- 1. Naartunermi, erninermi meeravissiarthaarnermilu sulinnigiffeqartarnek pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 19. november 2020-imeersoq tunngavigalugu sulinnigiffeqarsimasut nunatta karsiata aningaasaliiffigisimasai aningaasanngorlugit ukiuni ataani taaneqartuni qanoq amerlatigippat:**
 - a) 2021-mi?
 - b) 2022-mi?
- 2. Inatsimmut qulaani pineqartumut assingusumik, tassalu qaniginerpaasaminnik annaasaqarsimasut aliasunnermi nalaanni qaammatit arfinillit tikillugit sulinnigiffeqartalernissaannut tunngasumik inatsimmik pilersitsoqassagaluarpas, Naalakkersuisut isumaat malillugu suliassaq taava siulleq sunaassava?**
 - a) Aamma nunatta karsianut tamanna qanoq naleqassagaluarpa?
- 3. Naalakkersuisut tassunga tunngasumik allamik oqaasissaqarnerpat?**

(Peter Olsen Inatsisartuni ilaasortaq, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Ullumikkut imaappoq qaniginerpaasatsinnik annaasaqarsimagutta, taava apeqqutaalluni inuussutissarsiornikkut qanoq inissisimanertugut, taava innuttaasut ilaannut periarfissaqarpoq annerpaamik ullut 14-it missaat sulinnigiffeqarsinnaaneq.

Naatsumik oqaatigalugu, sulinnigiffeqareerutta ullut 14-it qaanngiuppata oqarfigineqassaagut, tassa asu, aliasukkunnaarlusi suliarterniaritsi.

Uanga isumaqarpunga tamanna ajortoq, pitsaasuunngitsoq aamma allannqortittariaqartoq.

Qaniginerpaasatsinnik annaasaqarsimatilluta ulluni 14-niinnaannngitsuni sulinnigiffeqarluta aliasussinnaatitaasariaqarpugut, katsorsarluta nukissamillu katersisinnaaqqulluta.

Taamatut tunngavilersuuteqarlunga matumuuna apeqquteqaatiga ingerlateqqippara.

Kissaatigaaralu apeqqutima ullut qulit iluanni akineqassasoq.